

● Posztindusztriális perifériák megújítása Kelet-Közép-Európában

Regionális együttműködés a posztindusztriális tájak megértésére és megújítására

Miért fontos ez a projekt?

Kelet-Közép-Európában a városok peremén kiterjedt barnamezős területek találhatók: egykori gyárak, bányák, vegyi üzemek, vasúti zónák és munkáslakónegyedek.

Ezek a helyek:

- egykor a munkavégzés és a mindennapi élet központjai voltak,
- ma gyakran alulhasznosítottak és környezetileg terheltek,
- ugyanakkor kulcsszerepet játszhatnak az ökológiai és társadalmi megújulásban.

A **Posztindusztriális perifériák megújítása** projekt közös térségi szempontrendszert kínál e területek megértéséhez, összehasonlításához és újragondolásához.

Hogyan tekintünk a posztindusztriális tájakra?

A térség posztindusztriális területein visszatérően jelennek meg:

- szennyezett talajok és vizek
- széttagolt tulajdonviszonyok
- leromlott lakókörnyezet és közterek
- korlátozott önkormányzati kapacitások
- Ugyanakkor sok helyen megfigyelhetők:
- közösségi kezdeményezések
- informális használati formák
- ipari örökséghez kötődő gyakorlatok
- ökológiai szempontból fontos spontán élőhely regeneráció

Ezek együtt az **alkalmazkodó, helyspecifikus megújulás** alapját adják.

Mit vizsgál a projekt?

A munka **13 esetet elemez** Magyarországon, Szlovákiában, Csehországban, Lengyelországban és Ukrajnában.

Az esetek:

- városi, városperemi és vidéki környezeteket fednek le,
- különböző posztindusztriális típusokat képviselnek,
- összehasonlíthatók, mégis megőrzik sajátosságaikat.

Az elemzés négy tematikus területe

Az értékelés négy egymással összefüggő terület mentén történik:

Zöldterület fejlesztés és környezeti állapot

Talaj, víz, ökológiai folyamatok, klímaalkalmazkodás

Közterek és lakhatás

Lakókörnyezet, közösségi terek, társadalmi hozzáférés

Örökség és városkép

Ipari örökség, identitás, kulturális használat

Gazdaság és újrahasznosítás

Helyi gazdaság, körforgásos gyakorlatok, adaptív újrahasznosítás

Közös értékelési szempontok

Minden tematikus területnél azonos kérdéseket teszünk fel:

- hogyan használják a területet
- milyen a környezeti állapota
- hogyan működik a kormányzás
- mennyire sokrétűek a funkciói
- mennyire hozzáférhető társadalmilag
- milyen hosszú távú jövőkép kapcsolódik hozzá

Az elemzés során öt visszatérő kulcstéma rajzolódik ki:

multifunkcionalitás · kapcsolódások · részvétel · klímaalkalmazkodás · kulturális folytonosság

Apró lépések, nagy hatás

A projekt nem kész recepteket kínál, hanem **beavatkozási pontokat** azonosít – olyan kisebb, célzott lépéseket, amelyek nagyobb változásokat indíthatnak el.

Ilyenek lehetnek például:

- lezárt területek megnyitása
- informális használatok elismerése
- zöld és ökológiai kapcsolatok erősítése
- helyi vállalkozások támogatása
- együttműködések javítása

Mit ad hozzá a projekt?

Az **elemzés eredményeként** létrejött egy **regionális tudásbázis**, amely támogatja:

- az önkormányzatokat
- tervezőket és szakembereket
- civil szervezeteket
- befektetőket

abban, hogy a posztindusztriális területek megújítását **tudatosabban, összehangoltabban** és hosszú távon közelítsék meg.

Egy igazságos és zöld átmenet felé

A Posztindusztriális perifériák megújítása projekt célja, hogy ezeket területeket ne problémaként, hanem lehetőséggént lássuk.

Olyan átmeneti terekként, ahol:

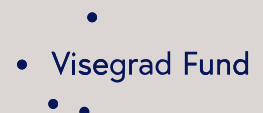
- ökológiai megújulás
- társadalmi befogadás
- ipari örökség újraértelmezése
- körforgásos gazdaság

egymást erősítve jelenhet meg.

A projekt fő eredményei:

- regionális online platform: www.postindustrial.network
- angol nyelvű kiadvány (*Adaptive Regeneration: An East-Central European Framework for Postindustrial Transformation*), valamint esettanulmány-gyűjtemény (*Postindustrial Regeneration in East-Central Europe - Case Studies: A Comparative Assessment of 13 Sites Across the Region*)

A projektet a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatta.

Projekt partnerek:

